

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Česká inspekce životního prostředí – příklady z její činnosti

Mgr. Jana Cháberová

22.9. 2017

ČIŽP

- byla zřízena v roce 1991 zákonem č. 282/1991 Sb. o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa
- Je odborný orgán, který je pověřen dozorem nad respektováním právních předpisů v oblasti životního prostředí
- **Celostátní působnost**
- **Struktura:**
 - Horizontální 10 oblastních inspektorátů – Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Havlíčkův Brod, Brno, Olomouc, Ostrava a Liberec (a 2 pobočky – Zlín (OI Brno), Karlovy Vary (OI Ústí nad Labem))
 - Vertikální Ředitelství a Oblastní inspektoráty
 - Odborná oddělení Odpadové hospodářství, Ochrany vod, Ochrany přírody, Mezinárodní biodiverzity a CITES, Ochrany lesa, Ochrany ovzduší, Integrované agendy (Zrcadlově na Ř i na OI – oddělení na Ř mají zejména metodickou a sjednocující funkci)

Přehled činností

- dozírá na dodržování právních předpisů na ochranu životního prostředí,
- provádí inspekce - kontroly,
- ukládá opatření k nápravě zjištěných nedostatků,
- ukládá sankce za nedodržování zákonů životního prostředí,
- kontroluje obchod a nakládání s ohroženými druhy živočichů, rostlin a výrobků z nich (nelegálně získané jedince a předměty zabavuje),
- omezuje, případně zastavuje provozy, pokud vážně ohrožují životní prostředí,
- podílí se na řešení starých ekologických zátěží,
- řeší podněty občanů i právnických osob,
- poskytuje informace na základě žádostí ve smyslu platných zákonů,
- informuje veřejnost i sdělovací prostředky a orgány státní správy o údajích o životním prostředí, které získává při inspekční činnosti,
- vypracovává stanoviska pro jiné orgány státní správy,
- podílí se na řešení havárií v oblasti životního prostředí,
- spolupracuje s inspekčními orgány zemí Evropské unie a sítí inspekčních orgánů EU (tzv. IMPEL),
- stanovuje poplatky za vypouštění odpadních vod a odběr podzemních vod

Složka ochrany přírody

- **ČIŽP ve složce ochrany přírody vykonává dozor zejména na základě zákonů:**
 - 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
 - 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (CITES)
 - 162/2003 Sb., o zoologických zahradách
 - 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty
 - 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
 - 276/2003 Sb., o Antarktidě

Složka ochrany přírody

- **Působnost OOP ČIŽP podle zákona č. 114/1992 Sb.:**
- Inspekce dozírá, jak jsou orgány státní správy, právníckými a fyzickými osobami dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí, která se týkají ochrany přírody a krajiny.
- Může nařídit omezení, případně zastavit škodlivou činnost
- Může vyžadovat prokázání původu ZCHD, případně odebrat jedince ZCHD za neprokázání původu
- Ukládá pokuty fyzickým a právníckým osobám (*např. úprava 222/2006 Sb. mění pokuty v §§ 87 a 88 na dvojnásobek*)

Složka ochrany přírody

- ČIŽP je vnímána veřejností jako orgán státní správy, na který se mohou obracet kdykoli se svými podněty v případě porušování zákona na úseku ochrany přírody.
- Včasným řešením podnětů se v mnoha případech daří zabránit vznikajícím či hrozícím závažným škodám na obecně nebo zvláště chráněných částech přírody.
- Skladba řešených případů např. v roce 2016 odpovídala dlouhodobým trendům, tj. statisticky největší část doručených podání se týkala **nepovoleného kácení** a **poškození dřevin** rostoucích mimo les, ať už šlo o dřeviny v intravilánu nebo ve volné krajině. Dlouhodobě jsou zastoupeny podněty zaměřené na **zásahy do významných krajinných prvků, porušování ochranných podmínek zvláště chráněných území**, zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, volně žijících ptáků a nechybí ani problematika ochrany zemědělského půdního fondu před znečištěním.

Složka ochrany přírody

- V kontrolní a správní činnosti složky ochrany přírody **výrazně převažuje** dozor nad dodržováním ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o **ochraně přírody a krajiny**.
- V menší míře se uplatňují **další složkové zákony (Zoo, GMO, ZPF)**.
- Do kontrolní činnosti složky ochrany přírody patří také kontrolní činnosti prováděné na základě ustanovení zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, jejíž koordinace přísluší samostatnému oddělení **CITES**. Část kontrolní činnosti dle tohoto zákona nicméně vykonávají někteří inspektori oddělení ochrany přírody na oblastních inspektorátech ČIŽP.

Složka ochrany přírody

Zaměření kontrolní činnosti dle předmětu ochrany

Obecná ochrana - Ochrana **VKP** (hodnotná část krajiny), **Kácení a ořez dřevin**, Náhradní výsadby, **Krajinný ráz** (estetická a přírodní hodnota), Zvláštní pozornost - **památné stromy**

Druhovká ochrana - Zasahování do přirozeného vývoje (**biotop**), Pěstování a chov v umělých podmínkách, Kontrola vydaných výjimek (výzkum, držení ZCHD apod.), Sběr a poškozování jedinců

Územní ochrana - **Prověrky maloplošných ZCHÚ** (značení, plány péče, ochranné podmínky, vyhlášení a zaměření), **Prověrky CHKO** (komplexní kontroly), **Prověrky NP** (plány péče, návštěvní řády, zásahy), **NATURA 2000** - evropsky významné lokality a ptačí oblasti, **Cross - compliance**

Složka ochrany přírody

Kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v rámci procesu Cross Compliance (CC) se zaměřením na definované kontrolní požadavky

V roce 2016 inspekce v souvislosti s vyplácením zemědělských dotací realizovala celkem **315 kontrol** podmíněnosti u 311 hospodařících subjektů. Ve 240 případech posuzovala **dodržování povinných požadavků na hospodaření** (dále „PPH“) plynoucích ze směrnice Rady č.79/409/EHS **o ochraně volně žijících ptáků** a v 75 případech dodržování požadavku, který vzešel ze směrnice Rady č. 92/43/EHS **o ochraně přírodních stanovišť**. Převážná část kontrol se uskutečnila na základě centrálně sestaveného plánu kontrol, který zahrnuje minimálně 1 % žadatelů o zemědělské dotace.

Složka ochrany přírody

Ochrana dřevin

tradičně zastoupena velmi významně

v rámci kontrol **správců vodních toků, elektrizační sítě, silničních komunikací a železničních drah.**

V této souvislosti inspekce věnovala velkou pozornost dodržování zákonných povinností při údržbě železničních tratí ze strany Správy železniční dopravní cesty (**SŽDC**). V roce 2016 byla ředitelstvím ČIŽP tomuto subjektu uložena pravomocně sankce ve výši **1 030 000,- Kč** a to ve věci nedodržení zákazu činnosti a kácení dřevin bez povolení.

Současně v tomto roce probíhala další kontrola zaměřená na protiprávní kácení dřevin, na základě které byla v roce 2017 pravomocně uložena sankce ve výši **2 000 000,- Kč** ve věci nedodržení zákazu činnosti resp. stanovení podmínek pro činnost.

Složka ochrany přírody

Kácení v roce 2014

- **15.5.2015** zahájeno řízení, 11.12.2015 vydáno rozhodnutí (**uložena sankce ve výši 1.030.000,- Kč** za kácení dřevin rostoucích mimo les bez povolení – **1340 ks dřevin a 37.808 m² zapojených porostů** a za nerespektování PM rozhodnutí o uložení podmínek činnosti), 28.12.2015 odvolání, 7.3.2016 rozhodnutí MŽP OVSS (potvrzeno), **8.3.2016 nabylo právní moci.**

Kácení v roce 2015 a 2016

- **5.12.2016** zahájeno řízení, 20.2.2017 vydáno rozhodnutí (**uložena sankce ve výši 2.000.000,- Kč** za nerespektování PM rozhodnutí o uložení podmínek činnosti – kácení **1.043 ks dřevin a 70.852,5 m² zapojených porostů** pokácených SŽDC **v rozporu** s podmínkami uloženými rozhodnutím ČIŽP ze dne 9.6.2014, OVSS – potvrzeno, **25.10.2014 nabylo právní moci** (proti rozhodnutí MŽP byla podána žaloba k Mě soudu v Praze – 14.12.2016 se konalo jednání před soudem, rozhodnutí MŽP soudem potvrzeno (rozsudek MěS v Praze č.j. 11A 187/2014 ze dne 15.12.2016), 8.3.2017 podáno odvolání, 6.6.2017 rozhodnutí MŽP OVSS (potvrzeno), **6.6.2017 nabylo právní moci**
- V průběhu času z důvodu naléhání ze strany Ministerstva dopravy **došlo ke změně legislativy** v tom smyslu, že v zákoně o drahách je nově upraveno kácení v obvodu dráhy v tzv. oznamovacím režimu (s odkazem na zákon č. 114/1992 Sb.), kde je v § 8 odst. 2 stanoveno: **Povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků, k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav, k odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze a z důvodů zdravotních, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin; v případě odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze tak může učinit jen na základě závazného stanoviska drážního správního úřadu.**

– Tato právní úprava **nabývá účinnosti od 1.4.2017.**

Složka ochrany přírody

Rekapitulace rozsudků týkajících se SŽDC

MSPraha_11A_187_2014_36_15.12.2016 - stanovení podmínek uložených rozhodnutím ČIŽP ze dne 9.6.2014, MŽPOVSS – potvrzeno, **25.10.2014 nabylo právní moci** (proti rozhodnutí MŽP byla podána žaloba k Mě soudu v Praze, rozhodnutí MŽP soudem potvrzeno)

NSS_2As_1_2016_24.8.2016 - SŽDC x MěÚ Kroměříž – nepovolení kácení 22 ks topolů černých v k.ú. Kotojedy

„ ... zásadní otázkou, zda se v případě kácení dřevin rostoucích na pozemcích v obvodu dráhy aplikuje zákon o dráhách, nebo zákon o ochraně přírody a krajiny, ZOPK se použije i na dřeviny v obvodu dráhy, ZOPK a ZD mají odlišný předmět úpravy, nelze mezi těmito zákony stanovit poměr obecného a zvláštního. Zákon o dráhách ani jiný zákon nestanoví, že pokud jde o ochranu dřevin a povolování jejich kácení, by měl věcnou působnost drážní správní úřad, a to ani jako speciální stavební úřad.“

NSS_7As_162_2015 - SŽDC x MěÚ Pacov – povolení kácení 2 ks dřevin z důvodu nebezpečí jejich pádu v k.ú. Pacov a uložení náhradní výsadby

„ Zákon o dráhách neobsahuje žádné ustanovení, které by se výslovně týkalo ochrany dřevin a povolování jejich kácení. je tedy zřejmé, že ke kolizi mezi právní úpravou zákona o dráhách a zákona o ochraně přírody a krajiny nedochází, neboť i v případě, kdy je ohrožen bezpečný provoz dráhy, lze postupovat podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Tvrzení stěžovatelky o výlučné kompetenci drážního správního úřadu v otázkách kácení dřevin v obvodu dráhy tak nemá oporu v platné právní úpravě.“

NSS_8As_10_2016_31.10.2016 - SŽDC x Magistrát města Jablonce nad Nisou – stanovení podmínek podle § 66 ZOPK (31.10.2016)

„... Nejdůležitějšími zásadami při ochraně životního prostředí jsou zásada prevence, předběžné opatrnosti a odpovědnosti původce. Zásady prevence a předběžné opatrnosti se proto jako nosné zásady promítají do jednotlivých právních předpisů na úseku ochrany životního prostředí a jejich projevem je mimo jiné i pravomoc orgánu ochrany přírody zakotvená v ustanovení § 66 zákona o ochraně přírody a krajiny zasáhnout v případě zjištěného ohrožení zájmů přírody a činnost ohrožující tyto zájmy omezit stanovením podmínek pro její výkon, případně tuto činnost i zakázat.“

„... Takové omezení nemusí spočívat pouze ve stanovení konkrétních faktických podmínek či omezení pro výkon určité činnosti, ale správní orgán může rovněž závazně vyslovit o nezbytnosti provádět konkrétní činnost v právem specifikovaném režimu.“

„... Výslovně uloženou povinnost postupovat do budoucna v souladu s ustanoveními zákona o ochraně přírody a krajiny tedy lze považovat za preventivní opatření, které byl správní orgán oprávněn uložit. Orgán příslušný k ochraně přírody autoritativně rozhodl v situaci, kdy předmětem správního řízení byla právě konkurence zákona o dráhách a zákona o ochraně přírody.“

US_2-3669-16_22.11.2016 ústavní stížnost proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24.8.2016 č.j. 2As 1/2016-57 (22.11.2016)

Ústavní soud konstatoval, že nesouhlasí s tvrzením stěžovatelky, že ustanovení § 5 odst. 3 a § 21 odst. 1 písm. a) zákona o dráhách zakládají výlučnou pravomoc drážních úřadů rozhodovat o kácení dřevin v obvodu dráhy, když akceptoval právní názor krajského soudu o tom, že zákon o dráhách a zákony o ochraně přírody a krajiny jsou zákony s odlišným předmětem úpravy, u nichž nelze stanovit vztah speciality. Ústavní soud poukázal na to, že uvedený názor je prezentován i v odborném stanovisku doc. JUDr. S. Skulové, jehož kopii přiložil žalobce k ústavní stížnosti. Ústavní soud konstatoval, že citovaná ustanovení zákona o dráhách stanoví rozsah působnosti drážního úřadu, který je povinen v případě, kdy by mělo dojít ke kácení dřevin právě z důvodu bezpečnosti a plynulosti drážního provozu, obrátit se na příslušný orgán ochrany přírody, který za splnění zákonem stanovených podmínek vydá povolení. Relevantní je především ustanovení § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Složka ochrany přírody

Kontroly obecních úřadů zaměřené na výkon státní správy v ochraně přírody

V rámci kontrol je obcím **poskytována metodická pomoc** za účelem **zlepšit úroveň vedených správních řízení** na úseku povolování kácení dřevin rostoucích mimo les. U řady obecních úřadů zejména na malých obcích došlo po provedené kontrole k rozšíření právního povědomí pracovníků a ke zlepšení výkonu činnosti v přenesené působnosti.

Složka ochrany přírody

Druhová ochrana a ochrana volně žijících ptáků

Nedílnou součástí činnosti oddělení ochrany přírody je kontrola dodržování ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a volně žijících ptáků, což akcentuje i zájem veřejnosti v podobě doručovaných podnětů. Jednotlivé případy se týkají **zákonné ochrany jedinců ZCHD**, ale ještě častěji jejich **populací i obývaných biotopů**. Tradičně inspekce šetří **nedovolené zásahy do přirozeného vývoje ZCHD** při výstavbě, rekonstrukci nebo údržbě vodních děl, toků a rybníků, při budování infrastruktury, některých sportovišť nebo alternativních zdrojů elektrické energie. S velice závažnými případy se inspekce v poslední době setkává v souvislosti s úniky cizorodých látek do vodních toků, z nichž některé jsou uvedeny mezi významnými případy.

Složka ochrany přírody

Samostatnou kapitolou jsou případy **nelegálního usmrcování dravých ptáků, šelem a dalších volně žijících druhů střelnou zbraní či jedy**, mezi kterými figurují zejména karbamátové pesticidy s obsahem **karbofuranu**, používané v minulosti jako insekticidy. Jde o velmi bezohledné jednání bez ohledu na to, zda k otravám nejčastěji postižených druhů dochází záměrně nebo v důsledku neselektivního pozření otrávené návnady, neboť už jen její umístění ve volné přírodě naplňuje podstatu obecného ohrožení. V roce **2016** byl od začátku sledování zaznamenán zatím **nejvyšší počet otrav dravých ptáků**, mezi kterými figurovalo **12 jedinců orla mořského, 3 jedinci luňáka červeného, 1 orel skalní**, z dalších druhů se obětí stávají zejména **vydry** a další druhy šelem, nebezpečí se ale nevyhnou ani volně se pohybující domestikovaní psy a kočky. Velkým problémem je obtížná prokazatelnost takového jednání, které může naplňovat skutkovou podstatu hned několika trestných činů.

Složka ochrany přírody

Celoinspekční prověrka - každoročně

2015 - zaměřená na uplatňování a **dodržování veřejných zájmů** ochrany přírody oblasti Sedlčanska, Voticka, Benešovska a Vlašimska, se zvláštním zřetelem na ochranu ZCHÚ, EVL, památných stromů, VKP a dřevin rostoucích mimo les.

22 inspekčních šetření, 1 správní řízení inspekce o uložení pokuty za porušení ochrany dřevin, 2 řízení zahájila v rámci své územní kompetence Správa CHKO Blaník a vodoprávní úřad ORP Sedlčany. Dalším orgánům státní správy byly na základě zjištěných skutečností doručeny výzvy ke zjednání nápravy, nejčastěji z oblasti nedostatečného značení, plnění plánů péče a managementových opatření v případě ZCHÚ, EVL a památných stromů. Agentuře ochrany přírody a krajiny byly adresovány informace o stavu celkem 21 kontrolovaných památných stromů.

2016 - „*Celoinspekční prověrka **registrovaných významných krajinných prvků** vybraných území Jihočeského kraje se zaměřením na zjištění **faktického stavu registrovaných VKP a zajištění jejich ochrany.**“*

Proběhla šetření celkem na 40 plánovaných lokalitách

ČIŽP

Složka ochrany přírody

ZPF

V roce 2016 bylo doručeno **více než 25 podnětů**

- Významná část z nich byla **neoprávněných**, respektive směřovala do oblasti, která vůbec nespadá do kompetence ČIŽP (eroze, využívání ZPF k jiným než zemědělským účelům nebo odnětí ZPF). Stejně tak do působnosti OOP nespadá znečištění jinými látkami nebo prvky, než které jsou uvedeny v příslušné vyhlášce zákona o ochraně ZPF, přirozený výskyt těžkých kovů nebo staré ekologické zátěže.
- Ve spolupráci s dalšími institucemi (Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský) jsou **aktuálně řešeny případy ukládání kalů na zemědělské pozemky**. Případné porušení zákona a odpovědnost konkrétního subjektu bude možno vyhodnotit až po provedení odběru a analýzy vzorků kalu a zemědělské půdy. Dosavadní rozbor možností v rámci nově získané kompetence na kontrolu znečištění ZPF směřuje mj. právě do této oblasti.

Složka ochrany přírody

GMO

- **Kontroly polních pokusů GMO**
- **Kontroly subjektů, které nakládají s GMO**

2017 - nakládání s **geneticky modifikovanými petúniemi** původem ze zahraničí. Kontroly byly provedeny na základě podnětu MŽP a poskytnutých informací subjektů, které dané kultivary GMO petúnií nakoupily za účelem dalšího prodeje. Celkem bylo **provedeno 59 kontrol prodejců a distributorů**, kterým bylo v případě pozitivního zjištění formou rozhodnutí **zakázáno další nakládání s GMO rostlinami**.

Účelem bylo především **zabránit dalšímu rozšiřování** těchto nepovolených rostlin a dále bylo důležité tyto obchodníky **informovat o možných důsledcích jejich činnosti**. V souvislosti s učiněnými zjištěními byly kontrolované subjekty upozorněny na nezákonnost pěstování a prodeje a možnosti postihu v budoucnu. V převážné většině tyto subjekty neměly informaci, že manipulují s GM rostlinami nepovolenými v EU. Rostliny objednaly v řádném termínu a především v dobré víře, že nejsou nijak problémové.

Složka ochrany přírody – případy z praxe

Vlha pestrá – ničení hnízd

- úmyslném ucpání hnízdních nor silně ohroženého druhu vlha pestrá v katastru obce Čejkovice
- ucpání téměř všech vletových otvorů (cca 57 hnízd) montážní pěnou
- inspektoři a zástupci Jihomoravské pobočky ČSO okamžitě přistoupili k odstraňování pěny a uvolňování otvorů, ve kterých zaznamenali ještě živé jedince tohoto druhu, v jednom případě se podařilo zahlédnout i jejich vajíčka
- Za dobu přítomnosti inspekce bylo zjištěno uvěznění 5 dospělých jedinců vlhy pestré. Tito jedinci byli doposud schopni letu a ihned vypuštěni
- Z důvodu podezření na spáchání trestného činu byl případ oznámen PČR, která šetření převzala.

Složka ochrany přírody – případy z praxe

Modrásek bahenní, modrásek očkovaný – možné poškození populací nevhodnou sečí – zásah do přirozeného vývoje ZCHD (kategorie silně ohrožený)

- Podnět AOPK na nevhodně provedený management na modráskových loukách na Dolním Labi u Děčína a na lokalitě Louky u Přelouče
- Možnost závažného poškození populací výše zmíněných zvláště chráněných druhů
- dokumentace EIA záměru Plavebního stupně Děčín
- Modrásek bahenní a modrásek očkovaný představují druhy se složitým vývojovým cyklem, velmi náchylným na ovlivnění způsobem hospodaření na lokalitách jejich výskytu – zejména vhodné načasování a provedení seče travních porostů. Je proto nezbytné, aby na parcelách s jejich prokázaným výskytem byla **seč prováděna mimo jejich letovou sezonu**, tzn. do 10. 6. a následovně až na přelomu září a října.
- Zahájena kontrola Správce pozemků, zadáno vypracování znaleckého posudku – otázka zda nevhodnou sečí v roce 2016 mohlo dojít k poškození resp. zásahu do přirozeného vývoje ZCHD
- V průběhu roku 2017 uloženy podmínky pro seč na obou lokalitách (§ 66 ZOPK) – pokud bude prováděna seč, tak pouze za stanovených podmínek (doba, odstranění posečené travní hmoty)

Složka ochrany přírody – případy z praxe

ZS Vilémov - Usmrcení několikatisícové populace raka říčního

Zcela bezprecedentní případ **hromadného usmrcení** několikatisícové populace kriticky ohroženého druhu **rak říční** v důsledku **úniku pesticidu s obsahem toxické látky chlorpyrifos do vodního toku**. Protiprávního jednání se dopustila společnost **ZS Vilémov**, která v důsledku **nesprávné manipulaci s přípravkem NURELLE D** způsobila únik reziduí do dešťové kanalizace zemědělského areálu a následně i do bezejmenného levostranného přítoku řeky Doubravky s výskytem výše uvedeného druhu raka.

K vlastnímu úniku pesticidního přípravku došlo na přelomu března a dubna roku 2014, což vedlo v úseku říčního kilometru 1,5 – 7,9 toku Doubravky **k úhynu nejméně 8 475 juvenilních a adultních jedinců** (bez zahrnutí počtu vajíček) raka říčního. Sankční řízení mohla inspekce zahájit až počátkem roku 2015, kdy PCR odložila podaný návrh na trestní stíhání a postoupila spis inspekci k dalšímu šetření. Po ukončení složitého dokazování inspekce OI Havlíčkův Brod vydala rozhodnutí o uložení pokuty, a to za **způsobení úhynu zvláště chráněných živočichů a závažné poškození významného krajinného prvku vodní tok**, konkrétně ve výši **1 700 000 Kč**. V průběhu roku 2016 bylo rozhodnutí o pokutě potvrzeno odvolacím orgánem v plném rozsahu a pokuta blízká se horní hranici zákonného rozmezí nabyla právní moci.

Složka ochrany přírody – případy z praxe

Lakum – úhyn ZCHD (střevle potoční a ryby) – vypouštění neředěných odpadních vod

Na podzim roku 2015 došlo v důsledku **nedostatečného naředění odpadních vod** vypouštěných z areálu společnosti **LAKUM – AP a.s.** do náhonu Tichá voda ve Frýdlantu nad Ostravicí **k úhynu 3 633 ks ryb, z nichž 2 605 patřilo k ZCHD střevle potoční.** Příčinou nedostatečného naředění bylo snížení průtoku v náhonu cca na 1/3 při jeho opravě. Společnosti **LAKUM – AP a.s.** jako zadavateli opravy byla uložena pokuta ve výši **600 000 Kč** a společnosti **FORTI OSTRAVA s.r.o.,** která byla zhotovitelem opravy, pokuta ve výši **60 000 Kč.** Společnost **LAKUM – AP a.s.** se proti rozhodnutí odvolala. Odvolací orgán v roce 2016 snížil uloženou pokutu na **540 000 Kč.**

Složka ochrany přírody – případy z praxe

Výjimka ze zákazu u ZCHD – skládka Elzet

Dlouhodobě řešeným subjektem je společnost **SKLÁDKA ELZET s.r.o.**, které inspekce v roce 2015 uložila pokutu ve výši **1 500 000 Kč** za **neplnění podmínek rozhodnutí MŽP**, kterým byla povolena výjimka ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů. Tato sankce je v současnosti předmětem přezkumu ve správním soudnictví. Následně Krajský úřad Pardubického kraje výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů zrušil a to z důvodu jejího nerespektování, v souvislosti s **opakovaným zavážením vodní plochy s výskytem několika druhů obojživelníků stavebními a demoličními odpady, recykláty a zeminami**. V průběhu roku 2016 inspekce OI Hradec Králové obdržela podnět ve smyslu dalšího zavážení vodní plochy, na což reagovala zahájením řízení o omezení činnosti a vydání předběžného opatření. Přesto posléze **došlo k úplnému zavezení někdejší vodní plochy**, což vedlo k zahájení řízení a uložení dosud nepravomocné pokuty. Řízení o omezení činnosti posléze zastavila jako již bezpředmětné.

Složka ochrany přírody – případy z praxe

Výstavba golfového hřiště – poškození biotopu ZCHD

Inspekce konala i v minulosti v opakovaně řešené kauze porušení zákona při **výstavbě golfového hřiště** u Ústí nad Labem, za což společnosti **CZ GOLF INVESTMENT, a.s.** uložila **náhradní opatření k nápravě**, které spočívalo **v rekonstrukci rybníka v Ludvíkovicích**. Vzhledem k tomu, že tento subjekt **uložené opatření nesplnil** a ani neučinil kroky k zahájení rekonstrukce rybníka, inspekce společnosti uložila pokutu ve výši **2 000 000,- Kč**, a to **za nesplnění uloženého náhradního opatření k nápravě** dle ust. § 86 ZOPK.

Složka ochrany přírody – případy z praxe

- **Hloubení příkopu, úpravy svahů podél komunikací**
 - Poškození kořenových systémů dřevin
 - Postup ČIŽP:** Ve správním řízení uložena sankce
 - **Důsledek:** významné zkrácení životnosti dřevin na daném úseku, zvýšení rizika pádu dřevin
- Často jde o řešení důsledků dlouhodobé „nepéče“ o okolí komunikací (zazemnění)**

Složka ochrany přírody – případy z praxe

- **Kácení dřevin, které jsou biotopem zvláště chráněných druhů (např. páchník hnědý, ptáci hnízdící v dutinách, netopýři)**
 - Povolení ke kácení vydává obecní úřad
 - Výjimku ze základních ochranných podmínek KÚ, v CHKO AOPK ČR
 - Rozhodnutí o stanovení odchylného postupu (ptáci) vydává ORP
 - **Postup ČIŽP:**
 - Řízení o omezení, případně zastavení škodlivé činnosti
 - V případě již provedeného zásahu - ve správním řízení uložena sankce
 - V případě úhynu ZCHD podání oznámení o podezření na spáchání trestného činu
 - Podnět k přezkumu rozhodnutí o povolení kácení dřevin obecních úřadů
- **Důsledek:** Zničení biotopu ZCHD, případně přímé zničení jedinců ZCHD

Složka ochrany přírody – případy z praxe

Poškození dřevin nesprávným ořezem

- vzrostlé stromy v zástavbě
- úplné odstranění primárních korun

Postup ČIŽP:

- Ve správním řízení uložena sankce

Složka ochrany přírody – případy z praxe

„Přijed'te za rok, pane inženýre, a uvidíte, jaký budou krásný...“

Složka ochrany přírody – případy z praxe

...a ještě o rok později...

Dnes je tam chodník

Složka ochrany přírody – práce na ředitelství

- Kontrola e-mailů
- Kontrola nově přiřazených dokumentů ke zpracování
- Kontrola zaslaných rozhodnutí z OI- připomínky, rady, sjednocení postupů
- Analýza rozhodnutí po PM
- Konzultace přijatých podnětů – návrh postupu řešení
- Spisová služba – nové zavedení – každodenní konzultace jak na to – aby byl výsledek použitelný
- Přestupkový zákon – novela – metodické vedení, kontrola zaslaných dokumentů před jejich vydáním
- Trestní oznámení – u závažných případů – kontrola zaslaných návrhů, odeslání
- Zprávy o činnosti – ad hoc (media – v řádu hodin), výroční zprávy – jejich zpracování
- Plánování a organizace školení, prověrky, porad – objednávky, výběrová řízení
- Legislativa, judikatura – sledování, novinky, seznámení
- Vedení vybraných kontrol a správních řízení (kácení podél drah, zásah do přirozeného vývoje modrásků)
- Vnitřní kontroly – kontroly v terénu s OI, sjednocování postupů

Složka ochrany přírody – práce na oblastním inspektorátu

- Kontrola e-mailů
- Kontrola nově přiřazených dokumentů ke zpracování
- Plánování činnosti v terénu – kontroly z plánu na daný rok
- Příjem podnětů – plánování a kontrola v terénu ad hoc
- Příprava dokumentů – vedení spisů, vlastní kontrolní činnost, vedení navazujících správních řízení (pokuty, opatření k nápravě, zabavení, odebrání, zastavení činnosti, stanovení podmínek pro činnost)
- Účast na školeních - sebevzdělávání

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Česká inspekce životního prostředí – příklady z její činnosti

Mgr. Jana Cháberová

Děkuji za pozornost

chaberova.jana@cizp.cz